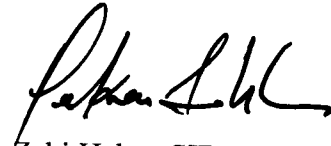

Zeki Hakan SİDALI
Mersin Milletvekili
Çevre Komisyonu Üyesi
Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sn. Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 06.11.2020

Zeki Hakan SİDALI
Mersin Milletvekili

Polipropilen; otomotiv sanayinden, tekstil sektörüne oradan paketlenme alanına kadar her türlü plastik ürünün ham maddesi olan bir polimerdir. Yıllık 11 milyon ton plastik üreten bir plastik endüstrisine sahip olan Türkiye’de son yıllarda hammaddenin üretimine yönelik çabalar artırmıştır. Bu kapsamda çıkarılan bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Mersin’de polipropilen üretim tesisi kurulmasına karar verilmiştir. Proje ile yıllık toplam tüketimin %25’inin karşılanması amaçlanmıştır.

Tesise konu olan bölge; Çukurova havzasının batısında, Karaduvar, Karacailyas, Kazanlı, Adanalıoğlu mahallelerine komşudur. Bu mahalleler 2012 öncesinde kırsal alan özelliği taşıyan belde belediyeleri olup Mersin’in en verimli tarım alanlarıdır. Bu alanlarda Türkiye’nin yeşillik ve sebze talebi (maydanoz, marul, ıspanak, pırasa, kabak vs) karşılanmaktadır. Son 50 yılda bu tarım alanları sanayi tesislerinin akınına uğramıştır; 1962’de ATAŞ rafinerisi, 1972’de Akdeniz Gübre (1989’da TEKFEN şirketine satılarak Toros Tarım adını almış), 1975’ten itibaren Soda Sanayi ve Kromsan fabrikaları yukarıda adı geçen köylerin verimli tarım arazileri üzerine kurulmuştur. Bu gelişmelere rağmen hala Karaduvar’da balıkçılık ve tarım, Karacailyas, Kazanlı ve Adanalıoğlu’nda tarım-seracılık devam ettirilme eğiliminde olup, kirletici ağır sanayiye karşın bölge özellikle tarımsal üretimde hala hatırı sayılır bir paya sahiptir.

Yatırımcı şirket ÇED başvuru dosyasında atık gaz yakma tesisi kuracağını ifade etmiş ancak bu tesiste neyi yakacağını açıklamamıştır. Yakma tesisleri havayı kirletici gazlar salarlar ancak bu kirliliğin derecesi konusunda net bir öngörü yapabilmek için yakıt türünü bilmek gerekecektir. Yatırımcı şirket yaptığı ÇED başvuru dosyasında bu bilgiyi ucu açık halde bırakmıştır.

Yatırımcı şirket; projenin işletme aşamasında proses kaynaklı atık sular (yağlı atıksular, kimyasal atıksular), teknolojiye bağlı olarak soğutma suları ve çalışan personelden kaynaklı evsel nitelikli atıksuların oluşacak atık suları arıttıktan sonra tekrar kullanmayı ya da kullanılamayacak kısmın ise denize deşarj edilmesini planlamaktadır. Bu durum deniz ekosistemi için çeşitli riskleri beraberinde getirecektir.

Yatırımcı şirket ÇED başvuru dosyasında; Mersin’de yaşanmış seller ve yakın tarihli doğal afetler anlatmış ancak 2000 yılı sonrası daha sık yaşanan ve özellikle Aralık 2016’da Mersin merkezi vuran sel afetinden bahsetmemiştir. 2016’daki sel afetinde projeye yakın bir alanda bulunan Uluslararası Mersin Limanı ve Serbest Bölge olumsuz etkilenmiş, afet nedeniyle işçiler işe gelemeyen, siparişler gecikmiş ve fiziki alt yapıda önemli zararlar meydana gelmiştir. Bu gerçekleri dikkate almadan yapılan bir yatırım planlaması yatırımın sürdürülebilirliğini hiç şüphesiz olumsuz yönde etkileyecektir.

Climate Central’a göre iklim değişikliği ile birlikte artması öngörülen deniz seviyesi yükselmeleri yatırıma konu olan bölgeyi 1. Derecede etkileyecektir. Bu bilimsel gerçeklerin ışığında ilgili tesisin şimdiden bu riskler dikkate alınarak yapılması böyle ciddi bir yatırımın atıl kapasite yaratmaması açısından oldukça önemlidir.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Yatırımcı şirket kullanıma uygun olmayan suların denize deşarj edileceğini ifade etmektedir. Bakanlığınıza göre bu durumun deniz ekosistemini bozucu etkileri olacak mıdır?
- 2- Bakanlığınız polipropilen tesisinin deniz ekonomisi ve deniz kirliliğine etkisini analiz etmiş midir?
- 3- Bakanlığınız polipropilen tesisinin Türkiye’de hava kirliliği konusunda üçüncü sırada bulunan Mersin’in hava kirliliğine etkisini analiz etmiş midir?
- 4- Bakanlığınıza göre proje halk sağlığı için uygun mudur?
- 5- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede asit yağmuru oluşturacak mıdır?
- 6- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede toprak kirliliğini artıracak mıdır?
- 7- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede üretilen gıda ürünlerinin verimini ve niteliğini azaltacak mıdır?
- 8- Polipropilen tesisine konu olan alan sel afetlerine karşı etkilenebilirlik seviyesi oldukça yüksektir. Bakanlığınız tesisin yapım aşamasında bu riskleri öngörüp öngöremediğine dair denetlemeler yapacak mıdır?
- 9- Yatırımcı şirkete göre; “Proje sahası; Mersin İli’ne kuşuçuşu yaklaşık 5 km mesafededir.” Ancak tesise en yakın yerleşim yeri 60 metre doğusundaki Karaduvar mahallesidir. Bakanlığınıza göre niçin tesisin yerleşim yerlerine uzaklığı ilçe ya da il merkezleri referans alınarak hesaplanmakta, en yakın konut yerleşkeleri dikkate alınmamaktadır?
- 10- Bakanlığınıza göre yerleşim yerine 60 metre mesafede kirliletiçi sanayinin bulunması halk sağlığını tehdit etmeyecek midir?
- 11- Bakanlığınız polipropilen tesisinin 10 km yakınında bulunan Mersin Tarsus Kùltür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesine etkisini analiz etmiş midir?
- 12- Bakanlığınıza göre turizm alanı ile ağır kirlilik oluşturan sanayi alt yapısının yan yana olması mümkün müdür?
- 13- Bakanlığınız iklim değişikliği ile birlikte artması öngörülen deniz seviyesi yükselmeleri karşısında 1. Derecede etkilenebilecek bir alanda yatırıma konu olan polipropilen tesisleri için yapım aşamasında bu riskleri öngörüp öngöremediğine dair denetlemeler yapacak mıdır?